

FERRAN GUALLAR

LA PART SALVATGE



Empúries

narrativa

Ferran Guallar

La part salvatge

Editorial Empúries
Barcelona

Primera edició: octubre del 2022

© Ferran Guallar Caballé, 2022
Publicat d'acord amb Pontas Literary & Film Agency

© del mapa: Òscar Sarramia Farré

© d'aquesta edició: Edicions 62, s.a.
Editorial Empúries
Diagonal, 662-664 – 08034 Barcelona
info@grup62.com
www.editorialempuries.cat

Fotocomposició: Moelmo
DIPÒSIT LEGAL: B. 14.031-2022
ISBN: 978-84-18833-58-8

El paper utilitzat per a la impressió d'aquest llibre té la qualificació de paper ecològic i procedeix de boscos gestionats de manera sostenible.

Queda rigorosament prohibida sense autorització escrita de l'editor qualsevol forma de reproducció, distribució, comunicació pública o transformació d'aquesta obra, que serà sotmesa a les sancions establertes per la llei. Podeu adreçar-vos a Cedro (Centro Español de Derechos Reprográficos, www.cedro.org) si necessiteu fotocopiar o escanejar algun fragment d'aquesta obra (www.conlicencia.com; 91 702 19 70 / 93 272 04 47).
Tots els drets reservats.

NOTES DE CAMP

17 D'OCTUBRE		15
Paraules clau:	A qui pugui interessar	
Investigadors:	Paul	
9 D'OCTUBRE		23
Paraules clau:	Lideratge	
Investigadors:	Samal	
10 D'OCTUBRE		71
Paraules clau:	Sexe	
Investigadors:	Paul	
11 D'OCTUBRE		101
Paraules clau:	Traïció	
Investigadors:	Paul, Samal	
12 D'OCTUBRE		125
Paraules clau:	Amistat	
Investigadors:	Samal	

13 D'OCTUBRE		159
Paraules clau:	Avarícia	
Investigadors:	Paul, Samal, Jeni (+ Stella)	
14 D'OCTUBRE		187
Paraules clau:	Crueltat	
Investigadors:	Omar	
15 D'OCTUBRE		209
Paraules clau:	Temor	
Investigadors:	Paul	
16 D'OCTUBRE		241
Paraules clau:	Dol	
Investigadors:	Paul, Samal	
17 D'OCTUBRE		281
Paraules clau:	Violència	
Investigadors:	Paul	

Paraules clau: **A qui pugui interessar**
Investigador: **Paul**

Bosc profund. Matinada.

Un home sol, assegut sobre una gran roca, observa un mico sol, assegut sobre una gran branca.

Un mico sol, assegut sobre una gran branca, observa de reüll —com fan els micos— un cos inert al costat d'un home sol, assegut sobre una gran roca, que el mira.

L'home sembla ignorar que, amb la mà dreta, encara sosté una pedra de mida mitjana, amb caires afilats i tacada de sang.

El mico no distingeix entre la mà rígida del cos inert i la pistola que encara empenya, però sap del cert que té el crani obert per la meitat.

Et segueixo, doncs.

Aparto branques, esquivo roques, t'agraeixo el ritme lent, penso que no és just que tu no sàpigues gaire res de mi i que jo en sàpiga tant, de la teva vida.

T'he observat durant més d'una dècada, que aviat és dit, però en rares ocasions m'he dirigit a tu, de persona a persona, ja m'entens. I només, és clar, quan estàvem sols. Avui deu ser la segona o tercera vegada que t'he cridat en veu alta. L'última va ser una nit de lluna, sota un mango, no fa gaire. En aquella ocasió, vaig ser jo qui et va reconfortar. Avui, m'has tornat el favor amb escriure. Nota: incloure observacions sobre possible retorn de favors entre individus a l'estudi d'altruisme.

Perdona'm si divago. Fa uns minuts pensava que havia escrit la meva última nota de camp, però em costarà matar el vell hàbit. On érem? Que jo sé molt de tu i tu res de mi, i que ens havíem comunicat poc, deia. Bé, el primer que he dit és més un desig que una realitat científica. Tot i els quinze anys d'anotacions, no puc confirmar amb proves que els conegui tots, els teus secrets i els teus motius. Pel que fa a la comunicació, admeto que he

imaginat converses amb tu. De fet, imaginar què penses i per què fas les coses que fas és el nucli de la meva feina. Provo de coneixe't per les teves accions i no només pel teu vocabulari, que, sense ànim d'ofendre, és bastant limitat. Per això, sovint m'és útil recrear un diàleg dins el meu cap, on em rebats o em confirmes les hipòtesis amb lògica i persuasió variables.

Sent estrictes, aquesta conversa també me l'estic imaginant, tot i que sospito que els darrers esdeveniments em poden haver trastornat la percepció de què és real i què no. És possible que, per confirmar-ho, hagi volgut sentir la meua veu, com quan et pessigues per saber si estàs despert, i t'hagi dit un simple: «Oi, vell amic?». Suficient perquè t'hagis girat i m'hagis convidat a seguir-te bosc endins, com si sabessis què és el millor per a mi, oi, Seejo? Espero que no et molesti que et bategèssim així: Seejo. *Aawaseejo* —'bandit' en la llengua local— era massa llarg. Bandit! Que amb quin dret et vam posar un nom tan vulgar? Mira, va anar així! Quan et vaig veure per primera vegada vaig pensar: aquest individu arribarà lluny, si no es precipita. Ja eres un jove de caràcter fort i se't notava àgil però ferm en les situacions conflictives. Aconseguies un equilibri intel·ligent entre el respecte pels superiors i la generositat cap a la resta. En resum, eres astut, i quan al final de la jornada comentàvem les teves maniobres amb l'equip, tancàvem sovint les discussions amb un: «És que se les sap totes, el bandit!».

L'equip, el meu pobre equip. Només me'n queden les notes de camp. Les cares dels que resten i dels que ja no hi són se'm barregen amb les seves circumstàncies fins a reduir-se a la mínima expressió, espectres reminis-

cents d'una vida anterior. Soc jo, el mort? És una pregunta vàlida. Si soc viu, dec fer por de veure. I si m'he reencarnat en un de vosaltres, Seejo? Els quatre pèls blancs que m'esquitxen la barba negra ja eren indicis de la mutació, segons els meus companys. Gràcies per aturar-te. Ja deu ser migdia i els arbres no fan prou ombra. Com agrairia tenir la petaca a prop. Quina matinada de bojós, oi, Seejo? Creia que ja ho havia vist tot en comportament homínid, però n'he après més en l'última setmana que en tota una vida d'antropòleg. Te'n donaré detalls. Sospito que tindrem temps de sobres.

Et deia que no era just que no sabessis res de mi. Fem, doncs, la presentació formal i anivellem la balança. Em dic Paul Murray. Murray pel meu difunt pare escocès, de qui només he heretat els clixés: la tossuderia i una afició genètica, si bé tardana, pel whisky. A punt de fer-ne trenta, una moto i res a perdre em van portar fins aquí, el teu territori. Em vaig instal·lar al poblet de Gurel, envoltat dels penya-segats boscosos i salts d'aigua que coneixes bé. En poc temps, Gurel es va convertir en la meva llar d'adopció i en el centre de comandament d'una missió més romàntica que pràctica per salvar els teus de l'extinció.

Saps? Sovint, per semblar un paio sensible, deia que vosaltres em vau salvar a mi. I era cert, fugia de mi i del meu passat, però mai hauria pensat que l'ocurrència retòrica esdevindria literal. Vist amb perspectiva, salvar-vos sembla ara una tasca massa gran. D'on ha sortit l'energia que m'ha mantingut dret? M'agradaria pensar que d'una voluntat de justícia universal, però podria ser només la tossuderia de què et parlava. Bé, tornem a les da-

des, Seejo. Per coneixe-us millor hem fet de tot! Hem plantat cara a serps, lleopards i abelles assassines; a malàries, diarrees i dengues; a policies corruptes i traficants d'animals. Hem fet front a obstacles massissos i hem creuat il·legalment línies imaginàries com la que ens separa del país veí tantes vegades com ha calgut. Et faries creus de quantes línies hem arribat a inventar els humans: entre persones de diferent color, entre el que és just i el que no, entre el que és bo i el que és dolent. Sigui com sigui, en aquest racó fronterer ignorat per la superba classe urbana de la capital —un d'aquells paradisos amb subtext que inflen els Instagrams de turistes *off the beaten track* i cooperants de pa sucats amb oli—, hi vaig aplegar una dotzena d'investigadors de diferents procedències, la meitat d'ells del llogaret. Els deus conèixer a tots, Seejo, però no sé del cert si et fixes més en el color de la samarreta o en les faccions de l'individu. En faré una nota quan pugui.

Ja t'has adonat que som uns idealistes, oi? Et deus preguntar, amb raó, de què viuen aquests sonats, en una terra que amb prou feines arriba a produir prou per als vilatans, on la liquiditat és tan escassa com l'aigua en temporada seca. Et puc dir que els diners per mantenir l'equip no han estat mai un problema perquè, en realitat, no n'hi ha hagut mai. La «grandesa» de la vostra Causa, les taxes d'atur d'un món en crisi permanent i una política flexible del nostre Departament de Recursos Homínids ens han facilitat un reclutament digne en la majoria de casos, encara que el sou no ho fos.

Seria imprecís afirmar, però, que no n'hi havia gens, de diners. De fet, aquesta era la missió de la visita, no fa

una setmana, de la Beth i del meu amic Fred: aconseguir-ne per poder ampliar la reserva de Gurel, el teu bosc, més enllà de la línia imaginària de la frontera i convertir-la en la més gran de la subregió africana. Un bosc sense amenaces on, vosaltres, els ximpanzés, poguéssiu sentir-vos protegits.

També mentiria si no reconeguéis que després dels primers anys d'observació hipnòtica del teu grup, Seejo, la curiositat m'havia anat girant cada vegada més cap a l'equip d'*Homo sapiens* immerss, sense ser-ne conscient, en les petites batalles del dia a dia, com la de l'enveja o la gelosia, i en les grans guerres de la vida, com la de la supervivència física i genètica. Fascinant i aterridor. Dia rere dia, els vostres ulls esquívols se'm presentaven com un mirall bestial on descobrir les mil i una maneres com tractàvem d'ocultar i justificar racionalment les nostres accions, massa sovint, injustificables.

Et noto inquiet, Seejo. Fem una pausa, si et sembla bé. Busquem aigua i fruita i compartiré algunes notes amb tu. Si vols, t'explicaré com he arribat aquí, i veuràs que poc que m'han servit les observacions, les notes i els anys d'experiència.

Et segueixo, doncs.